

प्रो. अड. वी. वरीया, डो.अड.शु.वणु अने डो. अड. अ. वाडडोरीया

प्रकाशक

कपास संशोधन केन्द्र

शूनागढ कृषि युनिवर्सिटी

शूनागढ – ३ॡ२ ००१

ईोन : (०२ॢॡ) २ॡॡ२०ॢ०–ॢ० (ॡॡॡ)

कृषि विस्तरण प्रकाशन श्रेणी : ३–१–२ वर्ष : २०२० नकल : २००० किंमत : विनामूल्ये

ગુલાબી ઈયળનું નિયંત્રણ

વાવણી સમયે ધ્યાનમાં રાખવાનાં મુદ્દા

- કપાસનું આગોતરુ વાવેતર (મે માસ) કરવું નહિ, ૧૫ જુન થી ૧૫ જુલાઈનો સમય કપાસની વાવણી માટે ઉત્તમ છે.
- વહેલી પાકતી, ચુસીયા જીવાત સામે પ્રતિકારકતા ધરાવતી તથા સરકાર માન્ય બીટી સંકર બીયારણનો વાવણી માટે ઉપયોગ કરવો.
- કપાસના બીયારણના પેકેટમાં આવેલ નોન બીટી બીયારણનું પાંચ હારમાં સંરક્ષણ પટ્ટી તરીકે અને મકાઈ અથવા જુવારની કપાસની હાર વચ્ચે છાંટ નાખવી.
- શક્ય હોય તો પાકની ફેરબદલી કરવી અને દર બે વર્ષે ઉડી ખેડ કરવી.

જુદી જુદી પાક અવસ્થાઓએ લેવાના તથા પગલાઓ

(૧) ૪૫-૬૦ દિવસ :

- ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે પ્રતિ એકરે બે ફેરોમેન ટ્રેપ (લ્યુર સાથે) લગાડવા, રોજ ફુદાની સંખ્યા તપાસવી અને સતત ૩ દિવસ સુધી સરેરાશ ૮ નર ફુદા પકડાય તો લીબોળીના મીજ ૫% અથવા લીબોળીનું તેલ ૫ મિ.લિ. પ્રતિ લિટર મુજબ છંટકાવ કરવો.

(૨) ૬૦-૯૦ દિવસ :

- મોજણી દરમ્યાન ફુલ અવસ્થાએ ફુલોમાં ૫-૧૦% નુકશાન (રોસેટ / બંધ પાંખડીવાળા ફુલો) જોવા મળે તો ખેતરમાં રોસેટ ફુલો અને ખરી પડેલ ફુલ ભમરીઓને એકત્ર કરી ઈયળ સહિત નાશ કરવો.

(૩) ૯૦-૧૨૦ દિવસ :

- જૈવિક નિયંત્રણ માટે ઈડાની પરજીવી ભમરી ટ્રાયકોગ્રામા બેક્ટેરીના પરજીવી કરણ કરેલા ૧ થી ૧.૫ લાખ ઈડા પ્રતિ હેક્ટરે ૧૫ થી ૩૦ દિવસનાં અંતરે ૪ થી ૫ વખત છોડવી.
- ટ્રાયકોગ્રામા કાર્ડને પાનની નીચેની બાજુએ ચીપકાવવા અને ટ્રાયકોગ્રામા કાર્ડ લગાવ્યા બાદ અઠવાડીયા સુધી જંતુનાશક દવાનો છંટકાવ કરવો નહિ.

(૪) ૧૨૦-૧૫૦ દિવસ :

- આર્થિક ક્ષમ્યમાત્રાનાં ઉપદ્રવ અથવા નુકસાને સાયપરમેથ્રીન ૧૦ ઈસી અથવા લેમડાસાયહેલોથ્રીન ૫ ઈસી ૧૦ મિ.લિ. પ્રતિ ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરવો.

(૫) ૧૮૦ દિવસ :

- સમયસર બે વીણી પુરી કરી ૧૮૦ દિવસ થયે પાકને જડમુળથી કાઢી નાખવો અને કપાસની સાઠીઓ/કરાઠીઓનો બાળીને નાશ કરવાની જગ્યાએ તેનાં નાના ટુકડાઓ કરી કમ્પોસ્ટ (સેન્દ્રિય ખાતર) બનાવવા ઉપયોગ કરવો.
- દરેક વીણી બાદ કપાસનો સંગ્રહ ન કરતા જો શક્ય હોય તો બજારમાં માલ પહોંચાડી દેવો.

